Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Første Afdeling)

21. april 2016*

»Præjudiciel forelæggelse — forordning (EF) nr. 44/2001 — retternes kompetence på det civil- og handelsretlige område — artikel 5, nr. 3) — begrebet »sager om erstatning uden for kontrakt« — direktiv 2001/29/EF — harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet — artikel 5, stk. 2, litra b) — reproduktionsretten — undtagelser og begrænsninger — reproduktion til privat brug — rimelig kompensation — manglende betaling — eventuelt omfattet af anvendelsesområdet for artikel 5, nr. 3), i forordning (EF) nr. 44/2001«

I sag C-572/14,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig) ved afgørelse af 18. november 2014, indgået til Domstolen den 11. december 2014, i sagen:

Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH

mod

Amazon EU Sàrl,

Amazon Services Europe Sàrl,

Amazon.de GmbH,

Amazon Logistik GmbH,

Amazon Media Sàrl,

har

DOMSTOLEN (Første Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. Silva de Lapuerta (refererende dommer), og dommerne A. Arabadjiev, C.G. Fernlund, S. Rodin og E. Regan,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe

justitssekretær: fuldmægtig K. Malacek,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 26. november 2015,

* Processprog: tysk.

efter at der er afgivet indlæg af:

— Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH ved Rechtsanwälte A. Feitsch og M. Walter

— Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH og Amazon Media Sàrl ved Rechtsanwälte U. Börger og M. Kianfar

— den østrigske regering ved C. Pesendorfer, som befuldmægtiget

— den franske regering ved D. Segoin og D. Colas, som befuldmægtigede

— den italienske regering ved G. Palmieri, som befuldmægtiget, bistået af avvocato dello Stato P. Gentili

— den finske regering ved H. Leppo, som befuldmægtiget

— Europa-Kommissionen ved T. Scharf og M. Wilderspin, som befuldmægtigede,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 17. februar 2016,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 5, nr. 3), i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område (EFT 2001, L 12, s. 1) og af artikel 5, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet (EFT L 167, s. 10).

2 Anmodningen er blevet indgivet under en tvist mellem Austro-Mechana Gesellschaft zur Wahrnehmung mechanisch-musikalischer Urheberrechte GmbH (herefter »Austro-Mechana«) på den ene side og Amazon EU Sàrl, Amazon Services Europe Sàrl, Amazon.de GmbH, Amazon Logistik GmbH og Amazon Media Sàrl (herefter samlet »Amazon«) på den anden side vedrørende de østrigske retsinstansers kompetence til at påkende et søgsmål vedrørende betaling af skyldigt vederlag for markedsføring af optagelsesmedier i overensstemmelse med den østrigske lovgivning.

Retsforskrifter

EU-retten

Forordning nr. 44/2001

3 Artikel 2, stk. 1, i forordning nr. 44/2001, der hører til afdeling 1 med overskriften »Almindelige bestemmelser« i forordningens kapitel II, fastsætter:

»Med forbehold af bestemmelserne i denne forordning skal personer, der har bopæl på en medlemsstats område, uanset deres nationalitet, sagsøges ved retterne i denne medlemsstat.«

4 Denne forordnings artikel 5, nr. 1) og 3), som er en del af afdeling 2 med overskriften »Specielle kompetenceregler« i forordningens kapitel II, har følgende ordlyd:

»En person, der har bopæl på en medlemsstats område, kan sagsøges i en anden medlemsstat:

1) a) i sager om kontraktforhold, ved retten på det sted, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes

[...]

[...]

3) i sager om erstatning uden for kontrakt, ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå»

[...]«

Direktiv 2001/29

5 Artikel 2 i direktiv 2001/29 med overskriften »Retten til reproduktion« bestemmer:

»Medlemsstaterne indfører en eneret til at tillade eller forbyde direkte eller indirekte, midlertidig eller permanent reproduktion på en hvilken som helst måde og i en hvilken som helst form, helt eller delvis:

a) for ophavsmænd for så vidt angår deres værker

b) for udøvende kunstnere for så vidt angår optagelser af deres fremførelser

c) for fremstillere af fonogrammer for så vidt angår deres fonogrammer

d) for producenter af den første filmoptagelse for så vidt angår den originale film eller eksemplarer heraf

e) for radio- og fjernsynsforetagender for så vidt angår optagelser af deres udsendelser, hvad enten der er tale om trådbunden eller trådløs transmission, herunder via kabel eller satellit.«

6 Direktivets artikel 5 med overskriften »Undtagelser og indskrænkninger« bestemmer i stk. 2:

»Medlemsstaterne kan indføre undtagelser fra eller indskrænkninger i den i artikel 2 nævnte ret til reproduktion med hensyn til:

[...]

b) reproduktioner på ethvert medium foretaget af en fysisk person til privat brug og til formål, der hverken direkte eller indirekte er kommercielle, forudsat at rettighedshaverne modtager en rimelig kompensation, i forbindelse med hvilken der tages hensyn til anvendelse eller ikke-anvendelse af de i artikel 6 nævnte tekniske foranstaltninger på det pågældende værk eller den pågældende frembringelse

[...]«

Østrigsk ret

7 § 42 i Urheberrechtsgesetz (ophavsretsloven) af 9. april 1936 (BGBl. 111/1936) i den affattelse, der finder anvendelse i hovedsagen (herefter »UrhG«), bestemmer:

»1. Enhver kan fremstille enkelte kopier på papir eller et lignende medium af et værk til egen brug.

2. Enhver kan fremstille enkelte kopier på andre medier end de i stk. 1 omhandlede af et værk til egen brug med henblik på forskning i et omfang, som det ikke-kommercielle formål berettiger til. [...]

[...]«

8 UrhG's § 42b bestemmer:

»1. Såfremt det for så vidt angår et værk, der er blevet udsendt i radioen, stillet til rådighed for almenheden eller optaget på et i kommercielt øjemed fremstillet billed- eller lydmedium, på grundlag af dets karakter må påregnes, at det i henhold til § 42, stk. 2-7, vil blive reproduceret ved optagelse på et billed- eller lydmedium til egen eller privat brug, har ophavsmanden krav på et rimeligt vederlag (tom-kassette-vederlag), såfremt optagelsesmedier markedsføres i indlandet i forretningsmæssigt øjemed mod vederlag; som optagelsesmedier anses uindspillede billed- eller lydmedier, der er egnede til sådanne reproduktioner, eller andre billed- eller lydmedier, der er beregnet hertil.

[...]

3. Vederlaget skal betales af følgende personer:

1) for så vidt angår tom-kassette-vederlaget og vederlaget for apparater af den, der fra et sted i indlandet eller udlandet som den første i forretningsmæssigt øjemed mod vederlag markedsfører optagelsesmedierne eller reproduktionsapparaterne

[...]

5. Alene administrationsselskaber kan have krav på det i stk. 1 og 2 fastsatte vederlag.

[...]«

Tvisten i hovedsagen og det præjudicielle spørgsmål

9 Austro-Mechana er et administrationsselskab for ophavsrettigheder, som bl.a. har til opgave at opkræve det »rimelige vederlag«, der er fastsat i UrhG's § 42b, stk. 1.

10 Amazon, som har hjemsted i Luxembourg og i Tyskland, tilhører en international koncern, der sælger varer ved hjælp af internettet, herunder de optagelsesmedier, der er omfattet af denne bestemmelse. Ifølge Austro-Mechana markedsfører Amazon som den første sådanne optagelsesmedier i Østrig, således at Amazon er forpligtet til at betale dette vederlag.

11 Tvisten mellem parterne vedrører spørgsmålet om, hvorvidt de østrigske retter i medfør af artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 har international kompetence til at påkende det søgsmål, som Austro-Mechana har anlagt med henblik på at opnå betaling af det nævnte vederlag fra Amazon.

12 Retten i første instans frifandt Amazon i søgsmålet anlagt af Austro-Mechana som følge af manglende international kompetence.

13 Appelretten stadfæstede frifindelsen af Amazon med den begrundelse, at tvisten mellem Austro-Mechana og Amazon ikke henhører under artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001.

14 Austro-Mechana har iværksat revisionsanke ved Oberster Gerichtshof (øverste domstol, Østrig), hvorved Austro-Mechana har nedlagt påstand om, at retten anvender denne bestemmelse.

15 Under disse omstændigheder har Oberster Gerichtshof (øverste domstol) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Er kravet om betaling af en »rimelig kompensation« i henhold til artikel 5, stk. 2, litra b), i [direktiv 2001/29], som i henhold til østrigsk ret er rettet mod virksomheder, der i indlandet som de første i forretningsmæssigt øjemed mod vederlag markedsfører [optagelses]medier, et krav om »erstatning uden for kontrakt« som omhandlet i artikel 5, nr. 3), i [forordning nr. 44/2001]?«

Om det præjudicielle spørgsmål

16 Med spørgsmålet ønsker den forelæggende ret nærmere bestemt oplyst, om artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at et krav med henblik på at opnå betaling af et vederlag som det i hovedsagen omhandlede, der er skyldigt i henhold til en national lovgivning, som gennemfører artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, henhører under »sager om erstatning uden for kontrakt« som omhandlet i denne forordnings artikel 5, nr. 3).

17 Det bemærkes indledningsvis, at det følger af fast retspraksis, at når medlemsstaterne beslutter at indføre den undtagelse, der er fastsat i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 fra retten til reproduktion til brugen af private kopier (»undtagelsen for privatkopiering«) i deres nationale lovgivning, er de i henhold til denne bestemmelse navnlig forpligtet til at fastsætte bestemmelser om udbetaling af en rimelig kompensation til fordel for indehaverne af eneretten til reproduktion (jf. dom af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 19 og den deri nævnte retspraksis).

18 For så vidt som bestemmelserne i det nævnte direktiv i øvrigt ikke præciserer de forskellige elementer i ordningen for rimelig kompensation, har medlemsstaterne en vid skønsmargen til at afgrænse disse. Det er navnlig op til medlemsstaterne at afgøre, hvilke personer der skal betale denne kompensation, og at fastlægge, hvilken form den skal have, hvilke nærmere bestemmelser der skal gælde for den, og hvilket omfang den skal have (jf. dom af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 20 og den deri nævnte retspraksis).

19 Den ordning, som den rimelige kompensation hviler på, og udformningen og størrelsen af kompensationen er knyttet til den skade, der er påført indehaverne af en eneret til reproduktion ved fremstillingen af private kopier uden deres tilladelse af deres beskyttede værker. I denne sammenhæng har den nævnte kompensation til formål at godtgøre disse rettighedshavere og skal anses for at være en modydelse for den skade, som disse har lidt (jf. i denne retning dom af 21.10.2010, Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, præmis 40, af 16.6.2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 24, af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 47, af 10.4.2014, ACI Adam m.fl., C-435/12, EU:C:2014:254, præmis 50, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 21).

20 Domstolen har ligeledes udtalt, at artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29 pålægger den medlemsstat, som har indført undtagelsen for privatkopiering i sin nationale lovgivning, en resultatforpligtelse, således at denne stat er forpligtet til i medfør af sin stedlige kompetence at sikre en effektiv opkrævning af den rimelige kompensation som erstatning for den skade, som indehaverne af eneretten til reproduktion har lidt på grund af den reproduktion af beskyttede værker, som de

slutbrugere, der er bosiddende på denne stats område, har foretaget (jf. i denne retning dom af 16.6.2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 34-36, 39 og 41, og af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 32 og 57-59).

21 Selv om Domstolen har fortolket denne bestemmelse således, at det i princippet påhviler den person, der har givet anledning til en skade for indehaveren af eneretten til reproduktion, dvs. den person, som til privat brug har foretaget en reproduktion af et beskyttet værk uden at søge forudgående tilladelse fra denne indehaver, at erstatte dette tab ved at finansiere den kompensation, der udbetales til den nævnte indehaver (jf. dom af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 23, og af 10.4.2014, ACI Adam m.fl., C-435/12, EU:C:2014:254, præmis 51), har den dog fastslået, at det under hensyntagen til de praktiske vanskeligheder med at identificere de private brugere og forpligte disse til at godtgøre indehaverne af eneretten til reproduktion den skade, som de har påført dem, står medlemsstaterne frit for med henblik på finansieringen af den rimelige kompensation at indføre et »vederlag for privatkopiering« ikke for de pågældende privatpersoner, men for de personer, der råder over udstyr, apparater og medier til digital reproduktion, og som i den forbindelse retligt eller faktisk giver privatpersoner adgang til dette eller tilbyder disse kopieringsservice. Inden for rammerne af en sådan ordning påhviler betalingen af vederlaget for privatkopiering de personer, der råder over sådant udstyr, sådanne apparater og sådanne reproduktionsmedier (jf. bl.a. dom af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 24, og af 5.3.2015, Copydan Båndkopi, C-463/12, EU:C:2015:144, præmis 23).

22 I denne henseende har Domstolen præciseret, at eftersom den nævnte ordning gør det muligt for de betalingspligtige at lade vederlaget for privatkopiering indgå i prisen for adgangen til nævnte udstyr, apparater og reproduktionsmedier eller i prisen på kopieringsservice, bliver byrden ved vederlaget i sidste ende båret af den private bruger, der betaler denne pris i overensstemmelse med den »rimelige balance«, som skal findes mellem interesserne for indehaverne af eneretten til reproduktion og interesserne for brugerne af de beskyttede frembringelser (jf. dom af 16.6.2011, Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, præmis 28, og af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 25).

23 Dette er tilfældet for den ordning, der er blevet tilvejebragt i Republikken Østrig, som har valgt at gennemføre undtagelsen for privatkopiering, der er fastsat i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, og som Domstolen allerede har haft lejlighed til at undersøge i dom af 11. juli 2013, Amazon.com International Sales m.fl. (C-521/11, EU:C:2013:515).

24 Som led i den ordning, der er blevet indført ved UrhG's § 42b til finansieringen af den rimelige kompensation, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, bærer personer, der fra et sted i indlandet eller udlandet i forretningsmæssigt øjemed mod vederlag markedsfører optagelsesmedier, der er egnede til reproduktion, vederlaget for privatkopiering (jf. dom af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 26).

25 Som det er blevet anført i nærværende doms præmis 22, gør en sådan ordning det i princippet muligt for de betalingspligtige at lade vederlagsbeløbet indgå i salgsprisen for disse medier, således at byrden ved vederlaget i overensstemmelse med kravet om den »rimelige balance« i sidste ende bæres af den private bruger, der betaler denne pris, hvis det lægges til grund, at denne bruger er den endelige modtager (jf. dom af 11.7.2013, Amazon.com International Sales m.fl., C-521/11, EU:C:2013:515, præmis 27).

26 I medfør af UrhG's § 42b, stk. 5, er fordringshaveren med hensyn til det nævnte vederlag ikke indehaveren af eneretten til reproduktion, men et administrationsselskab for ophavsrettigheder, i det foreliggende tilfælde Austro-Mechana.

27 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt de østrigske retter har kompetence til at påkende Austro-Mechanas krav med henblik på at opnå betaling af det vederlag, der er fastsat i UrhG's § 42b, skal det bemærkes, at kapitel II, afdeling 2, i forordning nr. 44/2001 som undtagelse fra det grundlæggende princip, der er indeholdt i denne forordnings artikel 2, stk. 1, og som tildeler retterne i den medlemsstat, på hvis område sagsøgte har bopæl, kompetencen, fastsætter et vist antal specielle kompetenceregler, herunder den, der er fastsat i forordningens artikel 5, nr. 3) (jf. dom af 16.5.2013, Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, præmis 23, af 3.10.2013, Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, præmis 24, af 5.6.2014, Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, præmis 44, og af 22.1.2015, Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, præmis 17).

28 Artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 fastsætter således, at en person, der har bopæl på en medlemsstats område, i sager om erstatning uden for kontrakt kan sagsøges i en anden medlemsstat ved retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå.

29 Den specielle kompetenceregel, der er fastsat i denne bestemmelse, skal undergives en selvstændig og indskrænkende fortolkning (jf. dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 43, og af 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, præmis 37).

30 I denne forbindelse skal det bemærkes, at kompetencereglen i artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 i henhold til fast retspraksis er begrundet i en særlig nær tilknytning mellem tvisten og retterne på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå, og denne tilknytning begrunder, at det er disse retter, der tillægges kompetencen af retsplejehensyn og af hensyn til tilrettelæggelsen af retssagen (jf. dom af 16.5.2013, Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, præmis 26, af 3.10.2013, Pinckney, C-170/12, EU:C:2013:635, præmis 27, af 5.6.2014, Coty Germany, C-360/12, EU:C:2014:1318, præmis 47, af 22.1.2015, Hejduk, C-441/13, EU:C:2015:28, præmis 19, og af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 46).

31 I sager om erstatning uden for kontrakt er retten på det sted, hvor skadetilføjelsen er foregået eller vil kunne foregå, normalt også bedst egnet til at træffe afgørelse, bl.a. på grund af nærheden i forhold til tvisten og på grund af, at bevisoptagelsen herved lettes (jf. dom af 25.10.2012, Folien Fischer og Fofitec, C-133/11, EU:C:2012:664, præmis 38, af 16.5.2013, Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, præmis 27, af 18.7.2013, ÖFAB, C-147/12, EU:C:2013:490, præmis 50, og af 21.5.2015, CDC Hydrogen Peroxide, C-352/13, EU:C:2015:335, præmis 40).

32 Ifølge Domstolens praksis omfatter begrebet »sager om erstatning uden for kontrakt« ethvert krav om, at en sagsøgt pålægges et erstatningsansvar, som ikke er knyttet til et »kontraktforhold« som omhandlet i denne forordnings artikel 5, nr. 1), litra a), i forordning nr. 44/2001 (jf. dom af 27.9.1988, Kalfelis, 189/87, EU:C:1988:459, præmis 17 og 18, af 13.3.2014, Brogsitter, C-548/12, EU:C:2014:148, præmis 20, og af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 44).

33 Det skal således indledningsvis undersøges, om Austro-Mechanas krav med henblik på at opnå betaling af det vederlag, der er fastsat i UrhG's § 42b, er knyttet til et »kontraktforhold« som omhandlet i denne bestemmelse.

34 I denne henseende har Domstolen udtalt, at indgåelsen af en aftale ikke udgør en betingelse for anvendelsen af artikel 5, nr. 1), i forordning nr. 44/2001 (jf. dom af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 38).

35 Selv om artikel 5, nr. 1), litra a), i forordning nr. 44/2001 ikke kræver, at der er indgået en kontrakt, er det dog nødvendigt, for at bestemmelsen kan finde anvendelse, at der kan identificeres en forpligtelse, eftersom det ved fastlæggelsen af den retslige kompetence i medfør af bestemmelsen er afgørende, hvor den forpligtelse, der ligger til grund for sagen, er opfyldt eller skal opfyldes. Begrebet »kontraktforhold«

i denne bestemmelses forstand kan derfor ikke fortolkes således, at det omfatter en situation, hvor der ikke foreligger en forpligtelse, som en part frivilligt har påtaget sig over for en anden (jf. dom af 14.3.2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, præmis 46).

36 Anvendelsen af den specielle kompetenceregel i artikel 5, nr. 1), litra a), i forordning nr. 44/2001 forudsætter således, at det fastslås, at en person frivilligt har påtaget sig en retlig forpligtelse over for en anden person, og at denne forpligtelse ligger til grund for sagsøgerens sagsanlæg (jf. dom af 14.3.2013, Česká spořitelna, C-419/11, EU:C:2013:165, præmis 47, og af 28.1.2015, Kolassa, C-375/13, EU:C:2015:37, præmis 39).

37 I tvisten i hovedsagen har Amazon ikke frivilligt påtaget sig forpligtelsen om at betale Austro-Mechana det vederlag, der er fastsat i UrhG's § 42b, som skal gennemføre artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29. Amazon er blevet pålagt dette ved den østrigske lovgivning på grund af markedsføringen i forretningsmæssigt øjemed mod vederlag af optagelsesmedier, der er egnede til reproduktion af beskyttede værker eller frembringelser.

38 Det følger heraf, at Austro-Mechanas krav, der tilsigter at opnå betaling af det nævnte vederlag, ikke er knyttet til et »kontraktforhold« som omhandlet i artikel 5, nr. 1), litra a), i forordning nr. 44/2001.

39 Det skal herefter fastslås, om det med et krav som det i hovedsagen omhandlede tilsigtes, at en sagsøgt pålægges et erstatningsansvar som omhandlet i den retspraksis, der er anført i nærværende doms præmis 32.

40 Dette er tilfældet, når »skadetilføjelsen« som omhandlet i artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 kan tilregnes sagsøgte.

41 Et erstatningsansvar uden for kontraktforhold kan nemlig kun komme på tale, hvis der kan påvises en årsagsforbindelse mellem skaden og den handling, hvori skaden har sin årsag (jf. dom af 30.11.1976, Bier, 21/76, EU:C:1976:166, præmis 16, og af 5.2.2004, DFDS Torline, C-18/02, EU:C:2004:74, præmis 32).

42 I det foreliggende tilfælde tilsigter det søgsmål, som Austro-Mechana har anlagt, at opnå erstatning for den skade, der følger af, at Amazon ikke har betalt det vederlag, der er fastsat i UrhG's § 42b.

43 I denne henseende skal det bemærkes, at den »rimelige kompensation«, der er omhandlet i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, ifølge den praksis fra Domstolen, der er nævnt i nærværende doms præmis 19, har til formål at yde ophavsmændene erstatning for privat kopiering af deres beskyttede værker, der foretages uden deres tilladelse, hvorfor kompensationen skal anses for en modydelse for den skade, som ophavsmændene lider som følge af en sådan kopiering uden ophavsmændenes tilladelse.

44 Den omstændighed, at Austro-Mechana ikke har modtaget det vederlag, der er fastsat i UrhG's § 42b, udgør således en skadetilføjelse som omhandlet i artikel 5, nr. 3) i forordning nr. 44/2001.

45 Den omstændighed, at denne »rimelige kompensation« inden for rammerne af den østrigske ordning vedrørende finansieringen af denne ikke skal betales til indehaverne af en eneret til reproduktion, som den har til formål at godtgøre, men til et administrationsselskab for ophavsrettigheder, har ingen betydning i denne henseende.

46 Som anført i nærværende doms præmis 26 er det nemlig kun administrationsselskaber for ophavsrettigheder, der i henhold til UrhG's § 42b, stk. 5, kan gøre en ret til vederlag som omhandlet i den nævnte § 42b gældende. Det er således kun Austro-Mechana, der som administrationsselskab for ophavsrettigheder i Østrig kan gøre denne ret gældende inden for den nævnte ordnings rammer.

47 Henset til bl.a. den retspraksis, der er nævnt i nærværende doms præmis 21, er den omstændighed, at Amazon ikke er en slutbruger, som til privat brug har foretaget reproduktioner af beskyttede værker, ikke til hinder for, at det vederlag, der er fastsat i UrhG's § 42b, stk. 1, ikke desto mindre pålægges Amazon inden for rammerne af den ordning, der er fastsat ved den østrigske lovgivning.

48 Det skal i øvrigt bemærkes, som Amazon har gjort gældende, at selv om det er korrekt, at markedsføring af optagelsesmedier ikke i sig selv udgør en ulovlig handling, og at fremstillingen af reproduktioner til privat brug ved hjælp af sådanne medier er en handling, som er tilladt i henhold til østrigsk ret, for så vidt som Republikken Østrig har besluttet sig for at gennemføre undtagelsen for privatkopiering, der er fastsat i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, forholder det sig ikke desto mindre således, at østrigsk ret i overensstemmelse med denne bestemmelse undergiver fremstillingen af disse private kopier den betingelse, at rettighedshaverne modtager en »rimelig kompensation«, dvs. i det foreliggende tilfælde det vederlag, der er fastsat ved UrhG's § 42b, stk. 1.

49 Med sit krav foreholder Austro-Mechana ikke Amazon at have markedsført optagelsesmedier på det østrigske område, men derimod ikke at have overholdt forpligtelsen til at betale det nævnte vederlag, som det i medfør af UrhG påhviler Amazon at betale.

50 Austro-Mechanas krav tilsigter således, at en sagsøgt pålægges et erstatningsansvar, eftersom dette krav er støttet på en tilsidesættelse fra Amazons side af bestemmelserne i UrhG, der pålægger Amazon denne forpligtelse, og denne tilsidesættelse udgør en ulovlig handling, der skader Austro-Mechana.

51 Et sådant krav henhører derfor under artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001.

52 Det følger heraf, at hvis den i hovedsagen omhandlede »skadetilføjelse« er foregået eller vil kunne foregå i Østrig, hvilket det påhviler den forelæggende ret at efterprøve, er retterne i denne medlemsstat kompetente til at påkende Austro-Mechanas krav.

53 Under disse omstændigheder skal det forelagte spørgsmål besvares med, at artikel 5, nr. 3), i forordning nr. 44/2001 skal fortolkes således, at et krav med henblik på at opnå betaling af et vederlag, der er skyldigt i henhold til en national lovgivning såsom den i hovedsagen omhandlede, som gennemfører ordningen for »rimelig kompensation«, der er fastsat i artikel 5, stk. 2, litra b), i direktiv 2001/29, henhører under »sager om erstatning uden for kontrakt« som omhandlet i denne forordnings artikel 5, nr. 3).

Sagens omkostninger

54 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Første Afdeling) for ret:

Artikel 5, nr. 3), i Rådets forordning (EF) nr. 44/2001 af 22. december 2000 om retternes kompetence og om anerkendelse og fuldbyrdelse af retsafgørelser på det civil- og handelsretlige område skal fortolkes således, at et krav med henblik på at opnå betaling af et vederlag, der er skyldigt i henhold til en national lovgivning såsom den i hovedsagen omhandlede, som gennemfører ordningen for »rimelig kompensation«, der er fastsat i artikel 5, stk. 2, litra b), i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2001/29/EF af 22. maj 2001 om harmonisering af visse aspekter af ophavsret og beslægtede rettigheder i informationssamfundet, henhører under »sager om erstatning uden for kontrakt« som omhandlet i denne forordnings artikel 5, nr. 3).

Underskrifter